

Agnieszka Lichawska
Łódź – PŁ

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH W ŁODZI (1917-2017)

Abstract

The article presents the history of SBP in Łódź, the activities of the first founders and activists of the association. For many years, thanks to the lively working environment of librarians, many libraries, including scientific ones, were created and created as the first Department of Library Science at the University of Lodz. For 100 years, members of the association organize courses and training not only for the librarian community.

Streszczenie

W artykule została przedstawiona historia SBP w Łodzi, działalność pierwszych założycieli i działaczy stowarzyszenia. Przez wiele lat dzięki prężnie działającemu środowisku bibliotekarzy powstało wiele bibliotek w tym naukowych oraz stworzono jako pierwszą Katedrę Bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Łódzkim. Od stu lat członkowie stowarzyszenia organizują kursy i szkolenia nie tylko dla środowiska bibliotekarskiego.

Dnia 21 października 2017 roku Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich obchodziło swój jubileusz – 100 lat istnienia organizacji. Obecnie SBP prowadzi zorganizowaną działalnością bibliotekarską i kulturalną, jednak początki były trudne i wymagały wielkiego zaangażowania i determinacji ich założycieli i członków. Historia powstania stowarzyszenia sięga 1915 roku. W czasie I wojny światowej powiła się idea zorganizowania działalności ludzi związanych z funkcjonowaniem bibliotek, czytelní i archiwów. W związku z tym w marcu 1915 roku, z działającego od 1906 roku Towarzystwa Miłośników Historii została wyodrębniona Komisja Historii Książnic i Wiedzy Bibliotecznej. Inicjatorem tego działania był dyrektor Biblioteki Ordynacji Kasińskich – Ignacy Tadeusz Baranowski. W niedługim czasie Komisja została przemianowana na Wydział Historii Książnic i Bibliotekoznawstwa i stała się pierwszym na ziemiach polskich

zrzeszeniem bibliotekarzy, bibliografów i miłośników książek. Jednak najważniejszym dla środowiska bibliotekarskiego stał się rok 1917, kiedy to 21 października powstała prawna organizacja zawodowa – Związek Bibliotekarzy Polskich (ZBP). Przed pierwszym prezesem Ignacym Tadeuszem Baranowskim oraz członkami związku stały bardzo trudne zadania. Przede wszystkim: po roku odzyskania niepodległości i scaleniu ziem polskich należało wprowadzić jednolitą politykę biblioteczną oraz skodyfikować przepisy bibliotekarskie. Ważnym zadaniem było utworzenie Biblioteki Narodowej, podjęcie działalności wydawniczej i założenie szkoły zawodowej. Wszystkie zadania statutowe miały być realizowane i rozwijane przez lokalne koła i sekcje tematyczne.

Dnia 19 stycznia 1919 roku powstało koło w Łodzi, jego założycielem był Jan Augustyniak, twórca łódzkiej sieci bibliotecznej, dyrektor łódzkiej Biblioteki Publicznej. Pierwsze spotkanie odbyło się w lokalu Biblioteki Publicznej przy ul. Andrzeja 16 o godzinie 16:00. Na łamach gazety lokalnej ukazało się zaproszenie dla „(...) wszystkich bibliotekarzy łódzkich, nauczycieli i w ogóle te osoby, które z bibliotekarstwem mają styczność, na zebranie organizacyjne (...)”¹. Głównymi celami nowo powstałego koła było: zebranie danych statystycznych o łódzkich bibliotekach, organizowanie comiesięcznych konferencji dla bibliotekarzy, pośredniczenie w prenumeracie czasopisma ZBP „Bibliotekarz” oraz praktyczne zadania naukowe i czynne uczestnictwo w życiu kulturalnym miasta i kraju – wszystkie zadania były oparte na regulaminie w odniesieniu do ustawy ZBP z 1917 roku.

Jan Augustyniak (1893-1971)²

¹ Kronika. Z Koła Bibliotekarzy Polskich. „Rozwój” 1919 nr 18 s. 5

² Jan Augustyniak (1893-1971). BIBiK Rok 12, Nr 7 (52), 2008

W pierwszym roku działalności Koła, przystąpiło do niego 40 pracowników łódzkich bibliotek. Lata 1919-1927 obfitowały w licznie wygłaszane referaty i wykłady na tematy literackie bibliotekarskie np. dotyczące stanu czytelnictwa i sytuacji bibliotekarzy w USA czy relacje z wycieczek do francuskich bibliotek.

Kolejną inicjatywą działacza Koła Jana Augustyniaka, było zorganizowanie w 1922 roku przez Magistrat i Bibliotekę Publiczną kursu dla osób prowadzących biblioteki w zakładach pracy i organizacjach społecznych. Kurs składał się z pięciu dwugodzinnych wykładów, na który zgłosiło się 66 osób, a ukończyło go 32 uczestników. W następnych latach działalności zorganizowano kurs dla 45 bibliotekarzy miejskich, szkolnych i społecznych oraz kandydatów do zawodu (1924 r.) Zaletą tego kursu był czas jego trwania: 20-30 godzin wykładów oraz ćwiczenia praktyczne i wycieczki do bibliotek. W tym czasie działalność organizacji zmierzała w trzech kierunkach:

1. Prowadzenia prac wewnętrznych,
2. Propagowania działalności w instytucjach społecznych
3. Działań praktyczno-organizacyjnych.

Dużą rolę odegrało zaangażowanie Ireny Augustyniakowej w organizację bibliotek gminnych. Natomiast Jan Augustyniak starł się dotrzeć do jak największej liczby pracowników z regionu i zachęcić ich do działalności organizacyjnej. Głównym celem Jana Augustyniaka stało się stworzenie szkoły bibliotekarskiej z kursem rocznym, co miało podnieść kwalifikacje środowiska łódzkich bibliotekarzy oraz zwiększyć prestiż zawodu.

Kryzys gospodarczy lat 30-tych spowodował zamknięcie dwóch placówek działających w ramach Towarzystwa Krzewienia Oświaty oraz redukcję sił pomocniczych w bibliotekach. Jednak Zarząd Koła doprowadził do spotkania z Prezydentem Miasta Bronisławem Ziemięckim, w rezultacie redukcja stanowisk nie nastąpiła, a władze miasta poświęciły więcej uwagi łódzkim bibliotekom i przeznaczyły środki na oprawę pięciu tysięcy tomów. Brak środków na organizowanie systematycznych form edukacji bibliotecznej sprawił, że bibliotekarze mogli podnosić swoje kwalifikacje jedynie uczestnicząc w wykładach o czytelnictwie Heleny Radlińskiej. Dopiero w 1933 roku zorganizowano kurs obejmujący 68 godzin, składający się z części teoretycznej i praktycznej. Wykłady oparto o problematykę organizacji i prowadzenia bibliotek oświatowych, bibliografię ogólną, bibliografię nauk społecznych i historycznych, historię literatury i książek dla dzieci i młodzieży. W części praktycznej uczono katalogowania książek pod względem hasła autorskiego i systemów klasyfikacji naukowej. W ramach kursu odbyły się również wycieczki do papierni w Pabianicach, księgarni, miejskich wypożyczalni książek oraz organizacji kultury. Kurs ukończyło 26 osób pod przewodnictwem Jana Augustyniaka. Kolejne kursy odbyły się w latach 1935 i 1939.

Członkowie Koła zaangażowali się w tworzenie biblioteki medycznej przy Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi (ul. Zagajnikowa). Aktywnym uczestnikiem działań był Stefan Świdorski, który skatalogował zbiory liczące około tysiąca tomów.

W październiku 1937 roku z okazji 20-lecia Biblioteki Publicznej, przewodniczący Koła Jan Augustyniak opublikował artykuł o współczesnym stanie bibliotek. Opisał w nim księgozbiór biblioteki publicznej liczący 52 000 tomów (zaczynano od 300 tomów) oraz 15 kursów bibliotekarskich, które ukończyło 250 osób.

Kolejnym ważnym wydarzeniem miało być spotkanie Zarządu Koła 1 września 1939, jednak wybuch II wojny światowej przerwał jego działalność. Następne mogło się odbyć dopiero 6 lat później. W czasie wojny większość łódzkich bibliotek została zniszczona, a znaczna część księgozbiorów spalona. Losy 27 członków Koła potoczyły się różnie: 5 osób zostało wysiedlonych do Generalnej Guberni, 1 wywieziona do prac przymusowych, 1 zginęła w getcie warszawskim, a większość z pozostałych przetrwała okupację jako pracownicy fabryk³.

W lutym 1945 roku organizacja reaktywowała się pod nową nazwą Związek Zawodowy Bibliotekarzy Polskich (ZZBP) z inicjatywy Adama Łysakowskiego. Pierwsze powojenne spotkanie odbyło się 16 września 1945 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej przy ul. Andrzeja Struga 14 (dawna ul. Św. Andrzeja 16)⁴, na które przybyło 40 członków, a stanowisko przewodniczącego objął Jan Augustyniak (pełnił je do 1968 roku). Głównymi celami organizacji stało się: poprawienie warunków lokalowych bibliotek, odbudowanie zniszczonych księgozbiorów, organizowanie kursów bibliotekarskich, polepszenie sytuacji socjalnej bibliotekarzy oraz samokształcenie w ramach Koła, poprzez organizację comiesięcznych zebrań naukowych⁵. W grudniu tego samego roku Zarząd Koła Łódzkiego wystosował pismo do Podkomisji Bibliotecznej Zarządu Miejskiego w Zgierzu w sprawie organizacji Zgierskiej Biblioteki Publicznej.

W lutym 1946 roku organizacja przekształciła się w Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich (ZBiAP). Przy Kole Łódzkim powstała Sekcja Archiwalna. Do końca lat 40-tych Zarząd Koła Łódzkiego zmagał się z nieustającymi trudnościami finansowymi, personalnymi, organizacyjnymi oraz lokalowymi. Brakowało pieniędzy na remonty, odnowę księgozbiorów, nawet na podstawowe materiały do pracy bibliotekarskiej: druki, karty katalogowe, karty członkowskie. Jednak udało się wznowić wydawanie czasopism branżowych „Bibliotekarz” (1946) i „Przegląd Biblioteczny” (1947) oraz wydano nowy periodyk „Poradnik Bibliotekarza” (1949). Wkrótce udało się także doprowadzić do realizacji dwóch ważnych przedwojennych postulatów – utworzenia Naczelnej Dyrekcji Bibliotek oraz Państwowego Instytutu Książki. Duże sukcesy Zarząd odniósł także na polu kształcenia zawodowego, gdyż poza wznowieniem kursów,

³ Archiwum ZBiAP. Sprawozdanie z działalności Koła Łódzkiego ZBiAP za okres od 01.04.1938r. do 05.05.1946 r. Teczka 1946.

⁴ 28 maja 1945 roku Miejska Biblioteka Publiczna wybrane książki przewożono do pomieszczeń przy ul. A. Struga 14. Ocalało około 70% książek i czasopism z przedwojennego księgozbioru Biblioteki Publicznej. Uratowano ok. 30 skrzyń z najcenniejszymi dziełami przeznaczonymi do wywiezienia w głąb Rzeszy

⁵ Archiwum ZBiAP. Sprawozdanie z działalności Koła Łódzkiego ZBiAP za okres od 01.04.1938r. do 05.05.1946 r. Teczka 1946

przyczynił się do utworzenia pierwszej w Polsce Katedry Bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Łódzkim.

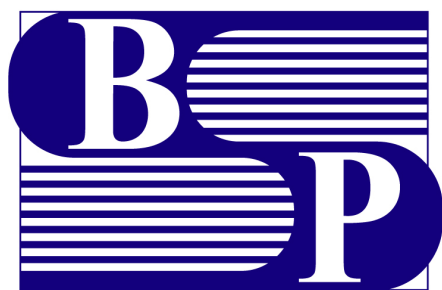
W 1953 Koło łódzkie powołało cztery nowe Sekcje, odpowiedzialne za problematykę poszczególnych typów bibliotek: powszechnych, społecznych, naukowych oraz szkolnych i pedagogicznych. Przewodniczące tych Sekcji nawiązały współpracę z odpowiednimi instytucjami i urzędami w terenie. Członkowie Koła przygotowali dziesięć zestawień bibliograficznych, pracowali nad „Centralnym katalogiem ruchów społecznych”, sporządzili wykaz uwag na temat „Co czytelnicy czytają i jakich pozycji brakuje na rynku”.

Biblioteka przy ul. Struga 16 – dawna Św. Andrzeja 14⁶
(czytelnia, magazyn książek)

Piętrzące się konflikty z władzami doprowadziły do zerwania współpracy międzynarodowej, pojawiły się problemy komunikacyjne z sekcją archiwistów, co w rezultacie doprowadziło do przekształcenia organizacji w grudniu 1953 roku w Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP). W miejsce łódzkiego Koła utworzone zostały dwa Okręgi: Łódź – Miasto oraz Łódź – Województwo. Podstawowym ogniwem organizacji pozostawały Sekcje, utworzono także nowe jednostki – Referaty, których zadaniem było inicjowanie, koordynacja i nadzór nad działaniami Stowarzyszenia.

⁶ 100-LECIE WBP W ŁODZI. BIBiK Rok 21, Nr 3 (166), 2017.

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

Rok założenia 1917

Logo SBP (do 2011 roku)

Nowe stowarzyszenie miało stać się organizacją społeczną o charakterze fachowym i naukowym, grupujących bibliotekarzy w sekcjach zależnych od typu reprezentowanej przez nich biblioteki. Prace skupione zostały więc na mniej doniosłych, choć istotnych problemach – pragmatyce zawodowej, walce o kadrowy stan bibliotekarstwa, o możliwości podnoszenia kwalifikacji, warunki pracy i płacy. Połowa lat pięćdziesiątych przyniosła złagodzenie napięć w relacjach z władzą, możliwe stało się nawet wznowienie kontaktów z IFLA oraz zorganizowanie pierwszego powojennego Zjazdu Bibliotekarzy Polskich, którego tematyką przewodnią stały się zagadnienia czytelnictwa.

W 1958 przy Zarządzie Okręgu Łódzkiego rozpoczęła działalność powołana przez Michała Kunę Sekcja Bibliofiliska, która w 1961 roku uległa przekształceniu w Klub Miłośników Książki. Otworzył on nową, piękną i bogatą kartę w dziejach łódzkiego bibliofilstwa. Już w pierwszych miesiącach swej działalności, we współpracy z Instytutem Celulozowo-Papierniczym, własnym staraniem i nakładem przyczynił się do wydania wysoko ocenionej pracy Jadwigi Siniarskiej-Czaplickiej pt. „Znaki wodne papierni Mazowsze 1750 – 1850”, powielonej techniką fotooffsetową, wzbogaconej licznymi materiałami ilustracyjnymi. W tym samym roku do druku w redakcji „Prac Polonistycznych” złożono pracę Janusza Dunina i Witolda Wieczorka „Towarzystwo Bibliofilów Łodzi 1927 – 1939”⁷ oraz doprowadzono do największego chyba osiągnięcia Klubu – wydania przy pomocy zasiłku Komitetu Obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego nieznanego rękopisu Joachima Lelewela: „Joachima Lelewela odpowiedź na ankietę historyczną F[rancçois] Guizota”⁸. Na wydawnictwie znalazła się notatka o treści „Z inicjatywy Klubu Miłośników Książki przy Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich w Łodzi”.

⁷ Archiwum SBP. Sprawozdanie z działalności SBP Okręg – Łódź za okres 30.01.1960 – 28.01.1962 r. Teczka 1962.

⁸ Tamże.

W roku 1963 z Miejskiej Biblioteki Publicznej odszedł na emeryturę Jan Augustyniak. Ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich silne więzi łączyły go jeszcze przez kolejne pięć lat. Dla łódzkiego Stowarzyszenia był to faktyczny i symboliczny koniec pewnej epoki - odszedł człowiek, który był inicjatorem jego powstania, twórcą struktury i tradycji, który związał jego działalność z Miejską Biblioteką Publiczną, który znał je lepiej niż ktokolwiek inny. Człowiek, który podźwignął Stowarzyszenie po skutkach drugiej wojny światowej, przeprowadził przez trudny przełom lat czterdziestych i pięćdziesiątych, i którego ofiarna praca społeczna stanowiła przez lata główny trzon działalności Okręgu. Odszedł w czasie, kiedy Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich w Łodzi znajdowało się w doskonałej kondycji, miało w pełni wykształcone struktury i jasne widoki na przyszłość. Na czele SBP stanęła Izabela Nagórska, wieloletnia działaczka aktywnie współpracująca z Zarządem, opracowująca kilkakrotnie referaty dotyczące historii łódzkiego Stowarzyszenia.

Udało się doprowadzić do wydania (poprzedzonego kilkuletnimi badaniami ankietowymi) publikacji „Biblioteki Łodzi: informator” oraz katalogu jubileuszowej ekspozycji – „Z prac członków Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Łodzi: katalog wystawy 1 – 15 II 1969”. Katalog zawierał dwieście osiemdziesiąt pozycji bibliograficznych i dał początek serii katalogów wystaw jubileuszowych (kolejne ukazały się w latach 1979, 1994 i 1999). Skryształizowały się także nowe koncepcje wydawnicze. Andrzej Kempa i Cecylia Duninowa poddali Zarządowi Głównemu ideę opracowania publikacji na temat „Ekslibrisy bibliotek Polski Ludowej”⁹, zaś Zarząd Okręgu Łódzkiego prosił Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego o poświęcenie jednego z numerów „Roczników Bibliotecznych” Helenie Więckowskiej¹⁰. Powielono także do rozpowszechniania na użytek bibliotek bibliografię „Rozwój oświaty. 25 lat PRL”.

Połowa lat 60-tych i początek 70-tych przyniosły kryzys związany z aktywizacją młodych pracowników bibliotek. W związku z tym, na jednym z zebrań Janusz Dunin przedstawił pomysł założenia Koła Młodych, które ukonstytuowało się dnia 14 grudnia 1972 roku¹¹. Przedstawiono Zarządowi inicjatywę przeprowadzenia w Łodzi Ogólnopolskiego Konwersatorium Młodych Bibliotekarzy, ale nie doszło do jego realizacji. Przez dwa lata działał przy Kole Dyskusyjny Klub Filmowy, którego działalność zapowiadała się niezwykle interesująco i wносиła świeży powiew do dotychczasowej działalności imprezowej Okręgu. Jednak w niedługim czasie Koło Młodych i działający przy nim DKF zostały rozwiązane.

⁹ Archiwum SBP. List do Władysława Bartoszewskiego, redaktora naczelnego Wydaw. SBP z dn. 28.11.1969 r. Teczka 1969.

¹⁰ Archiwum SBP. Pismo z dn. 04.12.1970 r. Teczka 1970 sygn. 116/70.

¹¹ A. Kempa: Siedemdziesiąt lat Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Łodzi (1919–1989). W: 70 lat Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Łodzi 1919–1989. Łódź 1992, s. 87.

W roku 1978 Zarząd rozpoczął opracowywanie i rozpowszechnianie w formie powielonego maszynopisu „Biuletynu Informacyjnego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Łodzi”. Była to inicjatywa tym bardziej zasadna, iż od 25 marca 1976 roku istniały już Koła Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Pabianicach i Zgierzu, a w 1980 powstało kolejne przy Politechnice Łódzkiej, podległe organizacyjnie Zarządowi Łódzkiego Okręgu, ale prowadzące odrębną działalność. Na ich potrzeby sformułowano także instrukcję dotyczącą prowadzenia dokumentacji, określającą rodzaje dokumentów, które należy przechowywać. Były to: wyciągi ze sprawozdań dotyczące działalności Kół, odpisy rocznych planów pracy, regulaminy, zaproszenia na imprezy organizowane przez Okręg, korespondencja z Zarządem Okręgu i Zarządem Głównym oraz dokumentacja organizowanych imprez¹².

Aktywna działalność w środowisku łódzkim zaowocowała przyznaniem Okręgowi Honorowej Odznaki Miasta Łodzi w roku 1979.

Początek lat osiemdziesiątych, w związku z niepokojem społecznym wzrastającym w kraju, był trudnym czasem dla całego Stowarzyszenia. Pomimo kłopotów natury organizacyjnej SBP nie zaprzestało działalności nawet w okresie stanu wojennego. Okręgowi Łódzkiemu w tak krytycznym momencie przypadły do rozwiązania nowe problemy. Od roku 1981 toczyła się bowiem batalia o zagospodarowywanie terenu wokół Miejskiej Biblioteki Publicznej. Walczono o możliwość rozbudowy placówki w przyszłości. Ważną inicjatywą SBP było stworzenie w 1982 roku na Uniwersytecie Łódzkim Studium Podyplomowego dla pracowników bibliotek publicznych, dotychczas ten tryb studiów przewidziany był jedynie dla bibliotekarzy szkolnych. Dnia 30 czerwca 1983 roku Zarząd Główny podjął decyzję o przystąpieniu organizacji do Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego. Akt ten nie został poprzedzony dyskusją wśród członków SBP, dlatego wzbudził ogromny sprzeciw bibliotekarzy w całym kraju. Podjęli oni akcję protestacyjną, masowo występując z szeregów Stowarzyszenia, rezygnację złożyło wielu wybitnych i zasłużonych działaczy z Januszem Duninem na czele.

Zarząd Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich Okręgu Łódzkiego w 1991 r. podjął inicjatywę wydawania pisma pod tytułem „Fiszka”. W latach 1991-2001 pełny jego tytuł brzmiał: „Fiszka. Komunikat Zarządu Okręgu SBP w Łodzi”, a od 2002 r. „Fiszka. Komunikat Zarządu Oddziału SBP w Łodzi”. W pierwszym numerze redaktorzy – Lucyna Sułkowska i Andrzej Kempa tak pisali o potrzebie wydawania skromnego pisemka: *W tak trudnych dniach, pełnych zagrożeń dla książki, bibliotek i czytelnictwa, chcemy rejestrować na kolejnych FISZKACH informacje o naszym bibliotekarskim i stowarzyszeniowym życiu. Ograniczeni zakresem własnej pracy zawodowej do dostrzegania spraw odnoszących się do jednej tylko instytucji tracimy z pola widzenia to wszystko, co dzieje się u sąsiadów, choć tworzymy bibliotekarską wspólnotę interesów, zamierzeń i celów*¹³. Dlaczego FISZKA? Po prostu dlatego, że „fiszka” to kartka,

¹² Archiwum SBP. Instrukcja dla Przewodniczących Kół. Teczek 1978 sygn. 92/78.

¹³ „Fiszka” 1991, nr 1, s. 1.

służąca do notatek, zapiska katalogowa, bibliograficzna lub dokumentacyjna. Dlatego właśnie FISZKA, bo i format raczej znormalizowany i notatki dokumentacyjne a krótkie. Łatwo się je sporządza a coś z nich pozostanie w pamięci. Prosimy, wypełniajcie razem z nami kolejne FISZKI¹⁴.

Od 1995 roku Zarząd Okręgu postanowił przysyłać czasopismo do wszystkich bibliotek w województwie łódzkim, co miało przyczynić się do integracji środowiska bibliotekarskiego. W 1996 roku otrzymywano wsparcie finansowe na wydawanie pisma z Wydziału Kultury, Turystyki i Sportu Urzędu Wojewódzkiego. Niemal każdy numer *Fiszki* zawiera stałe rubryki¹⁵:

- Materiały dotyczące SBP Okręg Łódź
- Materiały dotyczące SBP
- Kalendarium z życia bibliotek w Polsce i regionie
- Kalendarium wydarzeń kulturalnych w regionie
- Ruch wydawniczy w Polsce i regionie
- Łodziana – publikacje dotyczące regionu łódzkiego
- Z żałobnej karty
- Ciekawostki
- Bibliografia artykułów z prasy łódzkiej dotyczących książki i bibliotek

Fiszka

Komunikat Zarządu Okręgu SBP w Łodzi
Redakcja: Działalność Biblioteczna Publiczna Łódź-Polska, A. Struga 33
☎ 71 30 49

2 (20)/95

W dniach 6-9 czerwca odbyła się w Warszawie IV Ogólnokrajowa Narada Bibliografów pod hasłem "Bibliografia - między tradycją a nowoczesnością" zorganizowana przez Bibliotekę Narodową i ZG Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Obrady odbywały się w sekcjach i na sesjach plenarnych, wygłoszono 30 referatów. Naradę poprzedziła Sesja Jubileuszowa poświęcona pamięci **Adama Łysakowskiego** z okazji 100-lecia Jego urodzin (1895-1992). O pierwszym dyrektorzce Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi wygłoszy wspomnienia reprezentantki naszego środowiska **Kol. I. Nagórska** i **Kol. K. Pienkowska**.

Dzień Bibliotekarza w 1995 roku Okręg Łódź uczcił tradycyjnie wycieczką autokarową. 27 maja zwiedziliśmy nową siedzibę Biblioteki Narodowej i Pałac Rzeczypospolitej, gdzie obejrzeliśmy wystawę najciekawszych zbiorów specjalnych i wysłuchaliśmy o nich informacji, na koniec zwiedziliśmy Stawisko - posiadłość Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Podkowie Leśnej. Towarzyszyła wycieczkowiczom piękna pogoda i dobry nastrój.

Tradycyjnie już - jak co roku - Łódzki **Dzień Bibliotekarza** poświadczamy okolicznościowym druczkiem poświęconym Bibliotece Narodowej, wydanym w Oficynie Bibliofilów Marka Szulaka, w nakładzie 100 egz., w opracowaniu **Kol. J. Andrzejewskiego**. Wydawnictwo nosi tytuł "Wdzięczność i nagroda. Na chwałę i ku przestrożę Bibliotece Narodowej w Warszawie dawniej Bibliotekę Rzplitej zwaną".

Fiszka 2 (20)/95 Komunikat Zarządu Okręgu SBP w Łodzi¹⁶

¹⁴ Tamże 1991, nr 2, s. 1.

¹⁵ Felińska Renata, Kowalewska Urszula: „Fiszka” – historia Komunikatu Zarządu Oddziału SBP w Łodzi za lata 1991-2008. Wyd. Ibidem, 2011, s. 337.

¹⁶ „Fiszka” 1991, nr 2, s. 1.

W 1991 roku Andrzej Kempa zrezygnował z redagowania pisma, a do redakcji dołączył Jerzy Andrzejewski. W latach 2002-2008 gromadzeniem materiałów i redagowaniem *Fiszki* zajmowali się Jerzy Andrzejewski i Jolanta Włochacz. Po śmierci Lucyny Sułkowskiej i Jerzego Andrzejewskiego redaktorem została Jolanta Włochacz.

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (działające pod aktualną nazwą od roku 1953), kontynuuje działalność ZBP. Podobnie jak w pierwszych latach działalności i powojennych dekadach, misją SBP jest „działanie na rzecz rozwoju bibliotekarstwa, budowanie tożsamości zawodu bibliotekarza, integracja środowiska, a także kreowanie pozytywnego wizerunku bibliotek i zawodu bibliotekarza” (Strategia SBP na lata 2010-2021).

Logo SBP¹⁷ (od 2011 roku)

SBP to jedna z największych organizacji pozarządowych w Polsce. Zrzesza ok. 8 tys. członków reprezentujących wszystkie rodzaje bibliotek, najwięcej (ok. 70%) pracuje w bibliotekach publicznych, ok. 9% – w bibliotekach naukowych. Swoim zasięgiem obejmuje cały kraj: w 16 okręgach działa 280 kół w 55 oddziałach. Działalność merytoryczną wspiera 14 komisji i sekcji zajmujących się takimi zagadnieniami jak: bibliografia regionalna, nowe technologie, zarządzanie i marketing, edukacja informacyjna, opracowanie rzeczowe zbiorów, czytelnictwo chorych i niepełnosprawnych, ochrona i konserwacja zbiorów, biblioteki muzyczne i fonoteki, biblioteki publiczne, naukowe, biblioteki pedagogiczne i szkolne oraz biblioteki niepaństwowych szkół wyższych¹⁸.

Okręg Łódzki obecnie składa się z: Oddziału SBP w Łodzi, Oddziału SBP w Piotrkowie Trybunalskim, Oddziału SBP w Sieradzu, Oddziału SBP w Skierniewicach. W skład Oddziału SBP w Łodzi wchodzi 10 Kół:

¹⁷ http://www.sbp.pl/dla_czlonkow

¹⁸ http://www.sbp.pl/100/sbp_w_pigulce

- Koło SBP przy Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź-Bałuty
- Koło SBP przy Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź-Górna
- Koło SBP przy Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź-Polesie
- Koło przy Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź-Śródmieście
- Koło SBP przy Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź-Widzew
- Koło SBP przy Miejskiej Bibliotece Publicznej w Ozorkowie
- Koło SBP przy Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej w Zgierzu
- Koło SBP przy Bibliotece Politechniki Łódzkiej
- Koło przy Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej
- Koło przy Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. J. Piłsudskiego

Działalność SBP w Okręgu Łódzkim nawiązuje do pierwotnych założeń i idei stowarzyszenia. Organizując szkolenia, warsztaty, spotkania autorskie, konferencje (np. Forum Młodych Bibliotekarzy) oraz Dzień Bibliotekarza (połączony z Tygodniem Bibliotek) w środowisku bibliotekarskim, ma na celu przekazanie doświadczeń i sposobu funkcjonowania poszczególnych jednostek, jak również integrację bibliotekarzy oraz pozyskiwanie nowych członków stowarzyszenia wśród młodych pracowników bibliotek. Po przeanalizowaniu tak pięknej, a zarazem burzliwej historii stowarzyszenia chciałabym życzyć kolejnych stu lat prężnej działalności organizacji, a wszystkim bibliotekarzom zaangażowania i determinacji w realizowaniu założonych celów, bez względu na przeciwności z jakimi przyjdzie nam się zmierzyć.